

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1579/2023
24.10.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца РЕПУБЛИКА СРБИЈА, МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА, ПОРЕСКА УПРАВА, ФИЛИЈАЛА НОВИ САД 1, Нови Сад, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, против туженог ЈУГОАЛАТ ЈАЛ АД Нови Сад – у стечају, чији је пуномоћник Немања Баљ, адвокат у ..., ради исплате, вредност предмета спора 15.838.636,44 динара, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 8Пж 1284/23 од 18.05.2023. године, у седници већа одржаној 24.10.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Привредног апелационог суда 8Пж 1284/23 од 18.05.2023. године и пресуда Привредног суда у Новом Саду П 646/18 од 28.11.2022. године у трећем и четвртном ставу изреке и предмет се у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Привредни суд у Новом Саду је донео пресуду П 646/18 дана 28.11.2022. године којом је у првом ставу одбио приговор апсолутне ненадлежности суда, у другом ставу изреке утврдио потраживање тужиоца према туженом у износу од 2.767.737,41 динара од чега на име главног дуга 2.245.907,43 динара и на име обрачунате камате 521.829,98 динара, у трећем ставу изреке одбио тужбени захтев у делу у којем је тужилац тражио да се утврди његово потраживање према туженом у износу од 14.827.619,83 динара, од чега на име главног дуга 13.529.729,01 динар и на име обрачунате камате 1.234.890,82 динара, и у четвртном ставу изреке обавезао тужиоца да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 253.159,00 динара.

Привредни апелациони суд је пресудом 8Пж 1284/23 од 18.05.2023. године одбио жалбу тужиоца и потврдио пресуду Привредног суда у Новом Саду је донео пресуду П 646/18 од 28.11.2022. године у трећем и четвртном ставу изреке, те одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио дозвољену и благовремену ревизију којом пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („СЛ. гласник РС“ бр 72/2011...10/2023. – др. закон) и закључио да је ревизија основана.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, над туженим је вођен стечајни поступак који је обустављен 22.08.2013. године јер је потврђено усвајање Плана реорганизације стечајног дужника, али је 30.03.2017. године поново отворен стечајни поступак због непоступања по усвојеном Плану реорганизације, које решење је укинато решењем Привредног апелационог суда ПВЖ 205/17 од 10.05.2017. године, да би потом поново било донето решење о отварању стечајног поступка дана 04.10.2017. године, које је потврђено решењем другостепеног суда. У међувремену од укидања првог решења о отварању стечаја до доношења новог, Пореска управа је извршила теренску контролу код туженог дана 05.09.2017. године, ради обрачунавања и плаћања пореза на додату вредност за период од 01.01.2013. године до 31.05.2017. године као и пореза и доприноса по одбитку – обједињена наплата за исти период. Пореска контрола је прекинута 20.10.2017. године због поновног отварања стечајног поступка, у коме је тужилац пријавио новчано потраживање према туженом у укупном износу од 17.595.357,24 динара на име пореза по одбитку – обједињена наплата и ПДВ-а за различите трансакције. Потраживање за 13.592.729,01 динар се односи на необрачунати порез због утврђеног мањка опреме. Потраживање је оспорено. Приликом контроле од стране туженог је узет у обзир попис имовине који је извршио стечајни управник након доношења првог решења о отварању стечајног поступка и констатовано да се одређене покретне ствари више не налазе код стечајног дужника, односно да постоји мањак, па је на основу тога и извршен обрачун пореза због мањка опреме. Стечајни управник је у јулу 2018. године пријавио полицији нестанак ствари, те је део ствари враћен стечајном дужнику. Према налазу судског вештака, по изузимању вредности ствари које су накнадно пронађене, пореска основица за утврђивање мањка би износила 44.083.859,51 динара. Обрачунат порез на приходе остварене по основу узимања из имовине износи 7.779.489,63 динара.

У односу на пријављени износ потраживања од 13.592.729,01 динара по основу необрачунатог пореза због утврђеног мањка опреме, првостепени суд наводи да је део машина у међувремену пронађен, па би евентуални износ необрачунатог пореза био 7.779.489,63 динара, али тај износ је рачунат према ликвидационој вредности ствари која је утврђивана из Извештаја о процени вредности имовине туженог од 30.11.2011. године, око 6 година пре теренске контроле Пореске управе, те да је у међувремену дошло до смањења вредности машина због протекла времена, да је опрема у веома лошем стању, са великим бројем оштећења која су настала као последица вишеструког транспортовања и скидања делова током протеклих година, па је утисак судског вештака да се вредност опреме своди на вредност отпадног материјала. Судски вештак сматра да се у конкретном случају не могу применити правила о рачуноводственој амортизацији, јер нису познати основни параметри за такав обрачун. Процена из 2011. године је вршена ликвидационом методом у циљу стварања услова за продају, а на бази међународних стандарда процењивања и националних стандарда за управљање стечајном масом. Машине су изношене из фабричког круга, али нема доказа да су такве

радње биле пословна одлука туженог, већ су по пријавама стечајног управника због кривичног дела крађе, у међувремену пронађене. Постоје докази о томе да је директор туженог део покретних ствари у власништву туженог у периоду од 2013. до 2017. године узео, односно преместио из седишта туженог на друге локације, али судови не закључују да су ове ствари коришћене за његове личне потребе или за потребе неког другог лица, већ у намери да се сакрију како не би биле предмет продаје у извршном или стечајном поступку, што јесу незаконите радње директора, али их судови изједначавају са вишом силом. Како се на мањак добара до којег је дошло услед више силе или на други прописан начин не обрачунава ПДВ, а предузете радње Министарства унутрашњих послова указују да је било противзаконитог узимања машина из имовине туженог, које судови изједначавају са вишом силом, судови закључују да обавеза плаћања овог пореза за туженог није настала, нити је доказана његова висина и у ситуацији када би таква обавеза постојала, те су одбили у овом делу тужбени захтев.

Ревидент оспорава правилност овакве одлуке са разлога што је висина ПДВ на утврђени мањак обрачуната на основицу која представља ликвидациону вредност предметне опреме и машина које нису затечене код туженог, а која по својој дефиницији представља најнижу вредност опреме са истеклим оперативним периодом и демонтираних са производних локација предузећа, чиме висина пореске обавезе јесте доказана. Тужилац је на околност основаности и висине потраживања предложио вештачење финансијско економске струке, којим је на основу документације Пореске управе која се води као пореско рачуноводство по одредби члана 163. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, сачинио налаз који је у потпуности потврдио основаност и висину потраживања тужиоца. Оспорава оцену судова да су наступиле околности које искључују право обрачуна и наплате пореза на утврђени мањак опреме и машина, јер тужени није доказао да је мањак последица крађе, што се чини актом државног органа – МУП-а. Супротно, сматра да произилази из тока поступка да мањак опреме у конкретном случају има карактер узимања добара који су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника и других лица, у смислу одредбе члана 4. тачка 1. Закона о порезу на додату вредност, посебно што су опрема и машине однете из пословних просторија туженог, а да то није пријављено све до констатовања мањка од стране Пореске управе.

Ревизија је основана.

Основ пореске обавезе тужилац је доказивао у току поступка, између осталог записником о извршеној теренској контроли Пореске управе Филијале Нови Сад 1 код туженог дана 05.09.2017. године, чији је предмет обрачунавање и плаћање пореза на додату вредност за период од 01.01.2013. године до 31.05.2017. године. Судови нису прихватили утврђену вредност, рачунату према ликвидационој вредности ствари која је утврђивана из Извештаја о процени вредности имовине туженог од 30.11.2011. године, из изнетих разлога. Међутим, нису ценили значај записника са аспекта одредбе члана 163. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, односно да ли има значај јавне исправе, па доказује истинитост онога што се у њему одређује.

У односу на мањак добара констатован код туженог, као предмет опорезивања ПДВ, за сада се не може прихватити закључак нижестепених судова да се сав мањак добара туженог, опреме и машина, у утврђеним околностима може правдати вишом

силом, конкретно крађом, на основу тога што је део добара пронађен активношћу МУП-а након пријаве од стране стечајног управника. Основано ревидент указује да се мањак добара који није утврђен на основу акта надлежног органа може сматрати сопственом потрошњом, на који се обрачунава и плаћа ПДВ ако су се за то стекли услови предвиђени законом. Према разлозима пресуђења, за део опреме који је пронађен, произилази да постоји акт МУП-а на основу кога се може сматрати да је био предмет крађе, али је тај део опреме и враћен, те је и вештачена основица за обрачун пореза уз умањење за вредност ове имовине. Али, не произилази да за преостали део опреме и машина које недостају постоји такав акт. У том делу изостала је примена Правилника о утврђивању шта се сматра узимањем и употребом добара, другим прометом добара и пружањем услуга, без накнаде, о утврђивању уобичајених количина пословних узорака, рекламним материјалом и другим поклонима мање вредности ("СЛ. гласник РС" бр. 118/12), па се не може прихватити закључак судова да нема обавезе туженог на плаћање пореза.

Због непримењивања релевантног материјалног права на које је указано, нису расправљене релевантне чињенице од којих зависи основаност тужбеног захтева у одбијеном делу. Стога је применом одредбе члана 416. став 2. и члана 165. став 3. ЗПП одлучено као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић